

Аналіз виступів українських борців греко-римського стилю в ліцензійних змаганнях на Олімпійські ігри в Токіо

Тропін Ю.М.¹, Латишев М.В.², Айварс Каупужс³
*Харківська державна академія фізичної культури*¹
*Київський університет імені Бориса Грінченка*²
*Резекненская технологічна академія, Латвія*³

Анотація. Олімпійські ігри є найпрестижнішими змаганнями для всіх спортсменів. Для того щоб потрапити на них, потрібно завоювати ліцензію у відбіркових змаганнях. Проведено аналіз виступів українських борців греко-римського стилю в ліцензійних змаганнях на Олімпійські ігри в 2021 року. Встановлено, що на Олімпійських іграх в Токіо візьме участь три борця греко-римського стилю.

Ключові слова: греко-римська боротьба; ліцензійні змагання; Олімпійські ігри; українські спортсмени.

Вступ. Для досягнення високих спортивних результатів в єдиноборствах є чітке планування та управління, цілеспрямоване використання в навчально-тренувальному процесі передової методики тренування зарубіжних і вітчизняних фахівців (Бойченко, 2010; Єрмаков, Тропін, & Пономарьов, 2015; Пашков, 2007; Романенко, і ін., 2020; Tropin, and et. al., 2018).

Ефективне й успішне управління спортивною підготовкою неможливо без обґрунтованого прогнозування, яке адекватно сучасному науковому знанню. Прогнозування створює необхідні передумови для прийняття грамотних управлінських рішень в сфері спортивної діяльності спортсменів, тренерів, адміністрації та інше. Прогнозування направлено на проектування, планування і реалізацію можливих шляхів і способів досягнення перспективних цілей. Успішний виступ на Олімпійських іграх є головною метою спортивної підготовки висококваліфікованих спортсменів. Постановка цієї мети завжди пов'язана з прогнозуванням високих спортивних результатів. Виявлення талановитих спортсменів і шляхів їх розвитку є одним з найбільш і популярних та обговорюваних напрямків в спортивній підготовці (Васильєв, і ін., 2016; Воронов, & Горелов, 2012; Первачук, і ін., 2017; Тропін, 2013; Tropin, & Voychenko, 2017).

Зв'язок роботи з науковими чи практичними завданнями, програмами, планами і темами. Дослідження проводилося відповідно до теми науково-дослідної роботи Харківської державної академії фізичної культури «Оптимізація тренувального процесу в єдиноборствах» (номер державної реєстрації 0121U112873).

Мета дослідження: на основі аналізу відеозаписів та протоколів визначити результати виступів українських борців греко-римського стилю в ліцензійних змаганнях на Олімпійські ігри в Токіо.

Матеріал і методи дослідження. Для вирішення завдань дослідження використовувалися наступні методи: аналіз науково-методичної інформації та узагальнення передового практичного досвіду; аналіз протоколів і відеозаписів змагань борців греко-римського стилю.

Було проаналізовано виступи борців греко-римського стилю на трьох ліцензійних змаганнях: чемпіонат світу 2019 року в Нур-Султані (Казахстан) і два олімпійських ліцензійних турніру 2021 року в Будапешті (Угорщина) та в Софії (Болгарія). Вихідні дані виступів взяті з офіційного сайту міжнародної федерації спортивної боротьби «United World Wrestling» (unitedworldwrestling.org).

Результати дослідження та їх обговорення. На основі аналізу науково-методичної інформації та узагальнення передового практичного досвіду було встановлено, що з кожним роком загострюється боротьба за призові місця на міжнародних змаганнях зі спортивної боротьби, лідер постійно змінюється, як у спортсменів, так і у країн-учасниць. Це призводить до необхідності подальшого пошуку нових педагогічних засобів і методів в системі підготовки спортсменів високої кваліфікації та виявленню талановитих спортсменів для здобуття медалей на міжнародних змаганнях різного рівня (Латишев, Латишев, & Шандригось, 2014; Тропін, & Бойченко, 2018; Isik, and et. al., 2017; Karninčić, Baić, & Sprem, 2017; Latyshev, and et. al., 2021).

Олімпійські ігри (ОІ) є найпрестижнішими змаганнями для всіх спортсменів. Для того щоб потрапити на ОІ, потрібно завоювати олімпійську ліцензію у відбіркових змаганнях. Для борців греко-римського стилю таких змагань було три: чемпіонат світу 2019 року в Нур-Султані (Казахстан) і два олімпійських ліцензійних турніру 2021 року в Будапешті (Угорщина) та в Софії (Болгарія).

Чемпіонат світу в Нур-Султані був першим змаганням на якому були розіграні олімпійські ліцензії. Ліцензії отримували борці які зайняли з 1 по 5 місце (шість спортсменів). Збірна України була представлена в наступному складі: до 55 кг – Віктор Петрик, до 60 кг – Ленур Теміров, до 63 кг – Олександр Грушин, до 67 кг – Артур Політаєв, до 72 кг – Максим Євтушенко, до 77 кг – Володимир Яковлев, до 82 кг – Юрій Шкрюба, до 87 кг – Жан Беленюк, до 97 кг – Микола Крисов, до 130 кг – Микола Кучмій. Ліцензії розігрувалися лише в 6 вагових категоріях, так як категорії до 55 кг, до 63 кг, до 72 кг і до 82 кг не є олімпійськими.

В таблиці 1 представлені результати виступу українських борців греко-римського стилю на чемпіонаті світу 2019 року в Нур-султані (Казахстан).

Після перших відбіркових змагань збірна України здобула дві олімпійські ліцензії у вагових категоріях до 60 кг (Ленур Теміров) і до 87 кг (Жан Беленюк) (табл. 1).

Таблиця 1

**Результати виступів українських борців греко-римського стилю на
чемпіонаті світу 2019 року**

№	Прізвище та ім'я	Вагова категорія	Заняте місце
1	Віктор Петрик	55 кг	13
2	Ленур Теміров	60 кг	5
3	Олександр Грушин	63 кг	15
4	Артур Політаєв	67 кг	27
5	Максим Євтушенко	72 кг	18
6	Володимир Яковлев	77 кг	14
7	Юрій Шкрюба	82 кг	5
8	Жан Беленюк	87 кг	1
9	Микола Крисов	97 кг	34
10	Микола Кучмій	130 кг	19

Перший олімпійський ліцензійний турнір в Будапешті (Угорщина). Ліцензії отримували борці які зайняли 1 та 2 місце. Збірна України була представлена в чотирьох вагових категоріях: до 67 кг – Артур Політаєв, до 77 кг – Ярослав Фільчаков, до 97 кг – Олександр Шишман і до 130 кг – Микола Кучмій.

В таблиці 2 представлені результати виступу українських борців греко-римського стилю на першому олімпійському ліцензійному турнірі 2021 року в Будапешті (Угорщина).

Таблиця 2

**Результати виступів українських борців греко-римського стилю на
першому олімпійському ліцензійному турнірі 2021 року**

№	Прізвище та ім'я	Вагова категорія	Заняте місце
1	Артур Політаєв	67 кг	3
2	Ярослав Фільчаков	77 кг	11
3	Олександр Шишман	97 кг	14
4	Микола Кучмій	130 кг	10

Таким чином, в Угорщині українці залишилися без ліцензій (табл. 2).

Другий олімпійський ліцензійний турнір в Софії (Болгарія). Ліцензії отримували борці які зайняли 1 та 2 місце. Збірна України була представлена в наступному складі: до 67 кг – Парвіз Насібов, до 77 кг – Дмитро Васецький, до 97 кг – Владлен Козлюк, до 130 кг – Микола Кучмій.

В таблиці 3 представлені результати виступу українських борців греко-римського стилю на другому олімпійському ліцензійному турнірі 2021 року в Софії (Болгарія).

На заключному олімпійському ліцензійному турнірі в Болгарії борці заробили ще одну ліцензію у ваговій категорії до 67 кг (Парвіз Насібов) (табл. 3).

Таким чином, збірна України з греко-римської боротьби після трьох ліцензійних змагань на Олімпійські ігри в Токіо (Японія) завоювала три ліцензії у ваговій категорії до 60 кг (Лінур Теміров), до 67 кг (Парвіз Насібов) і до 87 кг (Жан Беленюк).

Таблиця 3

**Результати виступів українських борців греко-римського стилю на
другому олімпійському ліцензійному турнірі 2021 року**

№	Прізвище та ім'я	Вагова категорія	Заняте місце
1	Парвіз Насібов	67 кг	2
2	Дмитро Васецький	77 кг	15
3	Владлен Козлюк	97 кг	16
4	Микола Кучмій	130 кг	3

Доповнені отримані раніше дані з проблематики змагальної діяльності та виступів спортсменів на змаганнях в різних видах єдиноборств: в тхеквондо (Алексєєв, & Романенко, 2004; Пашков, & Ровний, 2010; Романенко, Тропін, & Куліда, 2021), в боксі (Гаськов, Кузьмин, & Путин, 2010; Колодезников, Бестин, & Колодезникова, 2017), в карате (Бельї, & Эпов, 2018; Бойченко, 2017), в греко-римській боротьбі (Тропін, 2013; Tropin, & Boychenko, 2014), в вільній боротьбі (Голоха, & Романенко, 2021; Латишев, і ін., 2020), в жіночій боротьбі (Латишев, і ін., 2020; Шандригось, і ін., 2021), в дзюдо (Алексєєв, Ананченко, & Голоха, 2021; Бойченко, та ін., 2020), в самбо (Жаворонков, & Табаков, 2020) та бойовому самбо (Горбунов, Бобровський, & Бобровський, 2015), в рукопашному бою (Гаранин, 2015; Пардаєв, 2009), в змішаних єдиноборствах ММА (Катихін, Тропін, & Латишев, 2021; Тропін, та ін., 2021; Хацаюк, та ін., 2020).

Висновки.

1. На основі аналізу науково-методичної інформації та узагальнення передового практичного досвіду було встановлено, що з кожним роком загострюється боротьба за призові місця на міжнародних змаганнях зі спортивної боротьби, лідер постійно змінюється, як у спортсменів, так і у країн-учасниць. Це призводить до необхідності подальшого пошуку нових педагогічних засобів і методів в системі підготовки спортсменів високої кваліфікації та виявленню талановитих спортсменів для здобуття медалей на міжнародних змаганнях різного рівня.

2. Визначено, що збірна України з греко-римської боротьби після трьох ліцензійних змагань на Олімпійські ігри в Токіо (Японія) завоювала три ліцензії у ваговій категорії до 60 кг (Лінур Теміров), до 67 кг (Парвіз Насібов) і до 87 кг (Жан Беленюк).

Література:

Алексєєв, А.Ф., & Романенко, В.В. (2004). Совершенствование методики обучения техническим приёмам в таэквон-до на основе анализа соревновательной деятельности квалифицированных спортсменов. *Слобожанський науково-спортивний вісник*, 9-С, 92-94.

- Алексеев, А.Ф., Ананченко, К.В., & Голоха, В.Л. (2021). Мотивація та психоемоційний стан в змагальній діяльності дзюдоїстів-ветеранів. *Єдиноборства*, 1, 4-12.
- Белый, К.В., & Эпов, О.Г. (2018). Анализ количественных характеристик поединков спортсменов высшей квалификации в киокусинкай. *Наука и спорт: современные тенденции*, 1, 14-20.
- Бойченко, Н.В. (2017). Модель техніко-тактичної підготовки каратистів «силової» та «темпової» манер ведення поединку. *Єдиноборства*, 1, 11-14.
- Бойченко, Н.В., Чертов, І.І., Пирог, Ю.А., & Алексеев, А.Ф. (2020). Аналіз показників змагальної діяльності висококваліфікованих дзюдоїсток легких вагових категорій. *Єдиноборства*, 4-12.
- Бойченко, Н.В. (2010). Методические особенности совершенствования технико-тактического мастерства единоборцев при помощи технических средств. *Физическое воспитание студентов*, 1, 7-10.
- Васильев, Г.Ф., Новиков, А.А., Крупник, Е.Я., & Тиунова, О.В. (2016). Оценка соревновательной деятельности как основа прогнозирования результатов в спортивных единоборствах. *Вестник спортивной науки*, 5, 3-8.
- Воронов, В.М., & Горелов, А.А. (2012). Прогнозирование одаренности и отбор спортсменов в смешанные единоборства. *Берегиня. Сова*, 4(15), 18-23.
- Гаськов, А.В., Кузьмин, В.А., & Путин, Л.П. (2010). Разработка модельных характеристик тренировочной деятельности в единоборствах (на примере бокса). *Физическое воспитание студентов*, 1, 15-18.
- Гаранин, Е.А. (2015). Теоретические и практические аспекты моделирования соревновательной деятельности по армейскому рукопашному бою. *Педагогико-психологические и медико-биологические проблемы физической культуры и спорта*, 4(37), 47-56.
- Горбунов, А.В., Бобровский, В.А., & Бобровский, А.В. (2015). Исследование базовой техники спортсменов высокой квалификации в боевом самбо. *Омский научный вестник*, 4(141), 202-204.
- Голоха, В.Л., & Романенко, В.В. (2021). Аналіз виступу борців на Чемпіонаті України 2020 року з вільної боротьби. *Єдиноборства*, 1, 12-19.
- Ермаков, С.С., Тропин, Ю.Н., & Пономарев, В.А. (2015). Пути совершенствования технико-тактического мастерства борцов греко-римского стиля различных манер ведения поединка. *Слобжанський науково-спортивний вісник*, 5, 46-51.
- Жаворонков, А.Н., & Табаков, С.Е. (2020). Сравнение модельных характеристик технико-тактической подготовленности чемпионов мира по самбо различных групп весовых категорий. *Ученые записки университета им. П.Ф. Лесгафта*, 2(180), 107-110.
- Катыхин, В.Н., Тропин, Ю.Н., & Латышев, Н.В. (2021). Профили сильнейших бойцов смешанных единоборств ММА. *Єдиноборства*, 1(19), 22-32.
- Колодезников, К.С., Бестинов, Р.В., & Колодезникова, М.Г. (2017). Исследование соревновательной деятельности боксеров лиги WSB. *Педагогико-психологические и медико-биологические проблемы физической культуры и спорта*, 2, 24-30.
- Латышев, Н.В., Шандригось, В.И., Тропин, Ю.Н., Квасница, О.М., & Головач, И.И. (2020). Женская борьба: анализ результатов выступления сборной команды Украины. *Фізична культура, спорт та здоров'я нації: збірник наукових праць*, 9(28), 237-244.
- Латышев, Н.В., Латышев, С.В., & Шандригось, В.И. (2014). Направления и виды анализа соревновательной деятельности в спортивной борьбе. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету імені Т. Г. Шевченка*, 4, 98-101.
- Латышев, Н.В., Поляничко, Е.Н., Юшина, Е.В., Еретик, А.А., & Барабаш, О.В. (2020). Анализ результатов выступления сборной команды Украины по вольной борьбе в преддверии Олимпийских игр 2020, *Єдиноборства*, 2(16), 35-43.

- Пардаев, Д.У. (2009). Анализ соревновательной деятельности спортсменов представителей рукопашного боя. *Ученые записки университета им. П.Ф. Лесгафта*, 4, 75-78.
- Пашков, И.Н. (2007). Моделирование соревновательной нагрузки в тренировочном процессе юных тхэквондистов. *Слобожанський науково-спортивний вісник*, 12, 53-61.
- Пашков, І.М., & Ровний, А.С. (2010). Ефективність змагальної діяльності спортсменів спеціалізації тхеквондо (ВТФ). *Слобожанський науково-спортивний вісник*, 4, 60-63.
- Первачук, Р.А., Тропин, Ю.Н., Романенко, В.В., & Чуев, А.Ю. (2017). Модельные характеристики сенсомоторных реакций и специфических восприятий квалифицированных борцов. *Слобожанський науково-спортивний вісник*, (5), 84-88.
- Романенко, В.В., Голоха, В.Л., Алексеев, А.Ф., & Коваленко, Ю.М. (2020). Методика оцінки змагальної діяльності одноборців з використанням комп'ютерних технологій. *Слобожанський науково-спортивний вісник*, 6(80), 88-95.
- Романенко, В.В., Тропін, Ю.М., & Куліда, А.О. (2021). Аналіз змагальної діяльності кваліфікованих тхеквондистів-юніорів. *Єдиноборства*, 3(21), 44-59.
- Тропін, Ю.М., Латишев, М.В., Пилипещ, О.В., & Пономарьов, В.О. (2021). Показники змагальної діяльності найсильніших бійців-жінок змішаних єдиноборств ММА. *Єдиноборства*, 3(21), 69-83.
- Тропин, Ю.Н. (2013). Анализ технико-тактической подготовленности высококвалифицированных борцов греко-римского стиля. *Физическое воспитание студентов*, 2, 59-62.
- Тропин, Ю.Н. (2013). Сравнительный анализ технико-тактической подготовленности борцов греко-римского стиля на Олимпийских играх-2008 г. и Олимпийских играх-2012 г. *Физическое воспитание студентов*, 4, 92-96.
- Тропин, Ю. Н., & Бойченко, Н. В. (2018). Взаимосвязь психофизиологических показателей и физической подготовленности у квалифицированных борцов. *Слобожанський науково-спортивний вісник*, 2(64), 82-87.
- Хацаюк, О.В., Ананченко, К.В., Хуртенко, О.В., Дмитренко, С.М., & Бойченко, Н.В. (2020). Дослідження технічного арсеналу бійців ММА високої кваліфікації. *Єдиноборства*, 1, 92-105.
- Шандригось, В.І., Латишев, М.В., Розторгуй, М.С., & Первачук, Р.В. (2021). Динаміка кількості вагових категорій в жіночій боротьбі. *Єдиноборства*, 79-89.
- Isik, O., Cicioglu, H.I., Gul, M., & Alpay, C.B. (2017). Development of the wrestling competition analysis form according to the latest competition rules. *International Journal of Wrestling Science*, 7(1-2), 41-45.
- Karninčić, H., Baić, M. & Sprem, D. (2017). Optimal Age to Begin with Greco-Roman Wrestling and Reach Peak Performance Trends in Cases of World-Class Medal Winners of Various Weight Groups. *Paper presented at the Conference Applicable Research in Wrestling. Novi Sad. Srbija*, 134-139.
- Latyshev, M., Shandrygos, V., Tropin, Y., Polianychko, O., Deineko, A., Lakhtadyr, O., & Mozoliuk, O. (2021). Age distribution of wrestlers participating in the world championships. *Acta Kinesiologica*, 15(1), 138-143.
- Tropin, Y., & Boychenko, N. (2014). Analysis of techno-tactical preparedness of highly skilled wrestlers of Greco-Roman style after changes competition. *Slobozhanskyi science and sport bulletin*, 2, 117-120.
- Tropin, Y., Korobeynikov, G., Korobeynikova, L., & Shackih, V. (2018). The impact of rule changes on the competitive activity indices in Greco-Roman wrestling. *Science in Olympic Sport*, 4, 58-64.
- Tropin, J.N., & Boychenko, N.V. (2017). Soderzhanie razlichnyh storon podgotovki borcov. *Edinoborstva*, 4, 79-83.

Відомості про авторів:

Тропін Юрій Миколайович:

к.фіз.вих., доцент кафедри одноборств

<http://orcid.org/0000-0002-6691-2470>

E-mail: tyn.82@ukr.net

Харківська державна академія фізичної культури

Латишев Микола Вікторович –

к.фіз.вих., доцент

<https://orcid.org/0000-0001-9345-2759>

E-mail: nlatyshev.dn@gmail.com

Київський університет імені Бориса Грінченка

Айварс Каупужс –

PhD

<https://orcid.org/0000-0002-1460-8864>

E-mail: aivars.kaupuzs@rta.lv

Резекненська технологічна академія, Латвія

Надійшла до редакції 08.01.2022 р.